

Narodna nevarnost na naši severni meji.

O tem velevažnem vprašanju objavljam tri primere, ki sem jih sam doživel, oziroma so mi točno znani.

Ob neki priliki sem se vozil z vlakom iz Poljčan proti Konjicam. V vagonu, kjer je bilo mnogo potnikov, nisem slišal niti ene slovenske besede, čeprav je ta dolina skoraj v osrčju Slovenije. Prepričan sem, da so potniki znali slovenski, niso pa hoteli govoriti, ker bolj gosposko zgleda, če »olikan« človek tolče neko nemščino.

Drugi primer: Vozil sem se z vlakom iz Maribora proti št. Ilju v Slov. goricah. Čudno se mi je zdelo, da so vsi potniki govorili nemški. Bilo je kakšnih 20 ljudi. Ko so pričeli vmes govoriti tudi slovenski, sem spoznal, da so to nemčurji, ki nalašč govorijo nemški, da nas Slovence izzivajo. Narodna sramota je, če se sliši v naših popolnoma slovenskih krajih, kako jara gospoda nemškutari in kako je še celo ponosna na svoje renegatstvo. Ob tej priliki je tudi neki mladi gospodič kritiziral poslovanje davčne uprave radi nerednosti in pomot pri predpisovanju davkov ter rekel, da bo šel v Ljubljano na finančno ravnateljstvo in da bo tam dosegel, da se mu davčni predpis zniža, češ: »Že parkrat sem šel v tej zadevi v Ljubljano, pa sem imel vedno uspeh in tudi tokrat bom dosegel, kar želim.«

Tretji primer: Mlad 20 letni fant, ki je dovršil pet razredov klasične gimnazije, je lansko jesen vstopil v neko mariborsko tovarno kot praktikant z namenom, da bi bil sprejet v državno tekstilno šolo v Kranju. Ker pa mu je letos bila prošnja odbita iz razloga, ker je bilo preveč reflektantov, se mu je obljubilo, da bo prihodnje leto gotovo sprejet, a le pod pogojem, če bo ves čas do prihodnjega šolskega leta v praksi v tovarni. Ker pa je zgoraj omenjena tovarna v nemških rokah, je prosil povsod za sprejem v prakso, a ni bil nikjer sprejet. Zato je seveda bil primoran ponovno prositi v tej tovarni. Vendar v prakso, čeravno nerad, ker se je ob neki priliki sporekel z ravnateljem zato, ker ni hotel z njim govoriti nemški ter je ravnatelj nato poklical tolmača. Ko je prišel ponovno prositi za sprejem v prakso, je dobil odgovor, da bo sprejet, če se bo brez besede vsakemu pokoril in če bo s predpostavljenimi, predvsem z ravnateljem govoril nemški. Moral je slišati očitke, da je slovenski nacionalist in slično, čeravno je fant le zaveden Slovenec, ki se ne sramuje niti pred kakšnim ravnateljem govoriti svojega materinskega jezika. Mlad, idealen fant se bo torej moral ponižati pred tujcem samo zato, da bo dobil skromen kosček kruha. Ali ni to krivica? Ni torej dovolj, da našega delavca gospodarsko zaslužijo. Tudi moralno ga hočejo ponekod zaslužiti, kajti če se noče pokoriti in govoriti nemški, ne dobi dela in kruha. Takšnih metod se poslužujejo ljudje, ki kot tujci zaslužijo na naši zemlji milijone, medtem ko naš kmet in naš delavec propadata.

H koncu še to: Naš slovenjgoriški kmet je vsled slabih letin in nizkih cen kmečkih pridelkov v težkem gospodarskem položaju. Rubijo ga. Revež se trudi in gara; od ust si pritrga, da najhujše luknje sproti

maši, da ne bi prišel na boben. Nemec ali nemčur pa lahko vse proda po ugodnih cenah, ker ima razne »zveze«, prijatelje in znanke po mestih, kateri mu odkupijo njegov pridelek. Če kje kaj prosi, mu gredo povsod na roke ter mu pomagajo, naši kmetje pa vlagajo prošnje za ukinitve ružič in transferacij, pa je skoraj vsaka prošnja brezuspešna. Zato ni čudno, če naši Nemci in nemčurji kupujejo našo

zemljo, a naš slovenski kmet jo prodaja. Za rešitev našega narodnostnega vprašanja ali nemške nevarnosti na naši severni meji je potrebno, da se obdavči industrija, ki je v tujih rokah ter si kopiči milijone, pa tudi Nemce dvolastnike, našega kmeta-Slovenca pa naj se razbremeni. Gospodarsko močan slovenski kmet bo najbolj močan obrambni zid zoper naval zemljalnega tujca.

Prosvetnim društvom in duhovnim sobratom!

Te dni bo naše Katoliško prosvetno društvo pri Sv. Sebeščanu v Prekmurju začelo razpošiljati loterijske srečke. Srečkam bo priložena tudi prošnja, katero vsaj prečitajte! Vseh težav v javnost ne moremo dati. Prosim v imenu društva vse gg. duhovnike in vsa Prosvetna društva, ne odbijte naše prošnje, sprejmite naše srečke! Društvom pošiljamo po 25 srečk, ki so po 4 din. V nobenem društvu, oziroma župniji ne bo težko razprodati teh 25 srečk. Če se bodo gg. duhovniki zavzeli za stvar, nam bo gotovo srečk primanjkovalo. Zgraditi si hočemo društveni dom, in sicer bo to prvi Prosvetni katoliški dom v Prekmurju. Nas je le ena peščica med drugoverci in smo res navezani na Vašo pomoč. — Tudi vse čitatelje »Slov. gospodarja« prosimo: Kupite naše srečke, pri vsakem Prosvetnem društvu se dobijo! Naša mala farica je že veliko žrtvovala, a Doma si brez Vaše pomoči ne bomo nikdar dogradili. Obenem imate verjetnost, da dobite zelo lepe dobrotke. Žrebanje bo že 31. decembra tega leta, zato pohitite! Za Vašo ljubezen se Vam iskreno zahvaljujemo.

Bejek Janko, župnik, t. č. tajnik.

Prosvetna zveza v Mariboru in v Ljubljani je izrazila v soboto po svojih predsednikih gg. dr. Lukmanu in dr. J. Hohnjecu v Ljubljani navzočemu g. prosvetnemu ministru Dimitriju Magoraševiču želje največje ljudsko-prosvetne organizacije v Sloveniji. Zastopnika naše kršćansko-narodne prosvete sta poudarila velik pomen na pravih temeljih zasnovane izobrazbe ljudstva za dobrobit države. G. minister je naši prosvetni organizaciji zagotovil po njenih predstavnikih svojo naklonjenost.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Katoliško slovensko izobraževalno društvo naznanja, da bo imelo redni letni občni zbor v nedeljo 28. novembra po večernicah v samostanski dvorani. Ker so važne točke na dnevnem redu, zato se ga udeležite vsi člani polnoštevilno! Bog živi!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Za praznik Brezmadežne 8. decembra pripravlja naš fantovski odsek lepo akademijo. V poletnih mesecih so se naši fantje udeleževali v lepem številu prosvetnih taborov — kar petih — in na njih redno tudi nastopali. Sedaj, na praznik 8. decembra, pa hočejo pokazati, kaj so v teh mesecih dela dosegli. Spored akademije je zelo privlačen, kajti nasto-

pili bodo fantje ne samo v telovadnih točkah, ampak tudi s simbolično vajo: poklon mladine Brezmadežni, spremljan s petjem. Da pa bo ta akademija verna slika vse mladine, ki se hoče posvetiti Nebeški Kraljici, nastopijo tudi dekleta s simbolično vajo in dečki ter deklice z ljubkim prizorom.

Gornja Radgona. Katoliško prosvetno društvo v Gornji Radgoni priredi v soboto 27. novembra ob osmih zvečer in v nedeljo nato popoldne po večernicah v društveni dvorani znamenito igro »Črna žena«. Pridite domačini in sosedje! Jamčimo, da ne bo nikomur žal. Vstopnina običajna.

Ljutomer. Mladina v Katoliškem domu. V našem Katoliškem domu smo v znamenju dela. Vsako nedeljo je dom napolnjen katoliške mladine, da se tam izobražuje. V lepem redu se menjuje mladina s svojimi vajami, da pridejo vsi na vrsto. Človek gre rad med njo, ko vidi v njej toliko pravega in dobrega navdušenja za katoliško stvar. Največ je seveda Marijinega vrta. Kako so otroci veseli, ko zvedo, da imajo sestanek in predavanje! Saj pa je tudi zanimivo, ko imamo na razpolago epidiaskop, s pomočjo katerega moremo nuditi naši mladini vse najboljše. Navdušenje raste iz dneva v dan. Mladina se pripravlja na Miklavžev večer, ko bo nastopila z Miklavžev igrico v nedeljo 5. decembra in ko bo zopet videla našega starega Miklavža, ki nam bo dal toliko lepih nauk in razodel marsikatero skrivnost. Mladina se istočasno pripravlja na akademijo 8. decembra. Program bo izbran. Nastopile bodo vse katoliške organizacije. Dramatski odsek pa ima na programu lepo in najnovejšo dramo »Rožni venec«, ki bo igrana o božičnih praznikih. Vsebinska je bila že podana v Slovenčevem podlistku in je mnogoteremu znana.

Velika Nedelja. Občni zbor fantovskega odseka se bo vršil v nedeljo 28. novembra po večernicah v križniški dvorani. Fantje, pridite v velikem številu! Kdor se ni še vpisal, naj se priglasi pred občnim zborom, da si zagotovi pravico glasovanja. Na svidenje! Bog živi!

Šmartno pri Velenju. Naše prosvetno društvo priredi v nedeljo 28. novembra in v nedeljo 5. decembra ob treh popoldne v društvenem domu pretresljivo dramo »Žrtev spovedne molčečnosti«. Vstopnice so v prodaji v trgovini A. Valenčak. Vsi prijatelji prosvete in lepih iger pridite! Ne bo vam žal!

Frankolovo pri Celju. V nedeljo 28. novembra priredi Katoliško prosvetno društvo Slomšek prelepo žaloigro »Krivoprisežnik«. Igra se vrši v dvorani društvenega doma ob treh popoldne. Vijudno ste vabljeni vsi prijatelji katoliške prosvete in dobrih prirediteljev! Med odmori igra tamburaški zbor fantovskega odseka. Na veselo svidenje! Bog živi!

Odprta noč in dan so groba vrata.

Pekre pri Mariboru. V torek 16. novembra je umrla Jera Mahorič, posestnica. Bila je vrla kršćanska žena, polna usmiljenosti do ubogih. V njeni hiši so se čitali ter se čitajo samo kršćan-

ski listi, med njimi »Slov. gospodar«. Pogreb se je vršil v petek popoldne na pokopališču v Studencih ob ogromni udeležbi. Rajna naj počiva v miru! Užaloščenemu možu naše sožalje!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Kakor blisk z jasnega neba je udarila med nas novica, da je naš rojak, g. Franc Murko, kaplan na Ljubnem, naglo umrl. Šele pred štirimi leti je pet tu novo mašo ter je bil doslej prvi in edini primicijant iz vasi Apače. Čez eno leto je začel pastirovati na Bizejskem, s 1. decembrom pa bi bil izpolnil dve leti kot kaplan na Ljubnem v Savinjski dolini. Bil je zelo delaven duhovnik, pa je nagla smrt tako nepričakovano končala njegovo delovanje — na žalost vrlim staršem in vsem domačim ter rojakom, kakor tudi njegovim bivšim ovčicam. Truplo pokojnika je bilo iz Ljubnega prepeljano v rojstno faro in tu v soboto pokopano ob spremstvu 13 duhovnikov. Slovesno sv. mašo-zadušnico je opravil njegov rojak in tovariš g. Franc Križan, rajhenburski kaplan, ki mu je tudi ob odprtem grobu govoril globoko občutene besede v slovo. Izmed njegovih bivših faranov iz Ljubnega je z avtobusom dospelo zastopstvo 17 ljudi ter se je od pokojnika poslovil en govornik v imenu občine in fare ter prosvetnega društva, drugi pa v imenu fantovskega odseka.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Drugi teden v novembru je bil za našo faro teden pogrebov. V nekaj dneh je zrastle na božji njivi šest svežih gomil, ki so zagrnile štiri mlada dekleta, eno starejše dekle in enega starčka. — V ponedeljek 8. novembra smo pokopali 17 letno Topolnik Alojzijo, v sredo 17 letno Miciko Zamuda, v četrtek N. Lukovnjakovo s šestimi križi. V nedeljo 14. novembra po pozni sv. maši pa smo dali v grob 23 letno Marijino družbenko Jožefo Šijanec iz Zihlave. V imenu Marijine družbe se je od nje poslovila Alojzija Domajnko. — V torek 16. novembra pa so se naša dekleta poslovila od mlade Marijine družbenke in članice dekleškega krožka Tilike Zajdela iz Berkovec. Njenega pogreba se je udeležilo 35 članic dekleškega krožka v kroljih in mnogo belo oblečenih Marijinih družbenk. Ob odprtem grobu je govorila Anica Čuš. Rajnim večni pokoj!

Sv. Marjeta niže Ptuja. Dne 19. novembra smo položili k večnemu počitku Antona Antolč, kmeta iz Moškanj. Bil je blag mož, dober gospodar in je pretrpel mnogo hudega v življenju. Zadet od kapi, je bil 25 let hrom in je to svojo nesrečo vdano prenašal. Bog mu daj večni mir! — Isti dan je umrla tudi Marija Kelenc, p. d. Lesarova, tetica iz Formina, v starosti 74 let. Bila je dobra gospodinja in jako usmiljenega srca do revežev. Kot dobra mati je svoje otroke s svojim dobrim možem Jožefom, ki je bil dolga leta forminski župan in v vrstah vodilnih šmarjetskih mož, lepo vzgojila in preskrbela, da so vsi ugledni posestniki. Ko je pred dvema letoma obhajala s svojim dragim življenjskim tovarišem zlato poroko v krogu svojih dragih, pač nismo slutili, da nas bo zapustila tako hitro. Bog ji poplačaj njeno dobroto z večno dobroto — njenim svojem pa pomagaj lajšati žalost, ki jo čutijo vsled izgube svoje blage matere!

Pri ljudeh, nagnjenih k maščobi, se izkaže naravna

FRANZ - JOSEFOVA

grenčica kot zanesljivo in prijetno učinkujoče sredstvo za iztrebljanje, ki se more tudi dolgo uporabljati brez posebne dije.

FRANZ - JOSEFOVA

grenčica se dobliva v lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Sv. Martin na Hajdini. V četrtek 11. novembra je umrla po dolgi bolezni Antonija Zorko, stara 59 let. Pokopali smo jo 13. novembra. Rajna je bila vzorna gospodinja, nad 20 let naročnica »Slov. gospodarja«. Zapušča dve poročni hčerki. Počivaj v miru — preostali naši sožalje!

Veržej. Z veliko žalostjo v srcu smo te dni spremljali k večnemu počitku g. Ivana Paniča, ki nas je vse prezgodaj zapustil. Bil je duša mnogih društev in delaven član občinske uprave in tukajšnjega šolskega odbora. Vsi ga bodo pogrešali in tudi posamezniki, ker je imel za vsakega — kot izkušen mož — pravo besedo in dobro srce. Pokojni je združil v sebi visoko izobrazbo

Sv. Benedikt v Slov. goricah. V nedeljo 14. novembra smo imeli pri nas shod Jug. radik. zajednice. Kot govornik je nastopil naš nekdanji zaslužni poslanec in mariborski podžupan g. Fr. Žebot. Dvorana je bila polna zborovalcev. V jasnih besedah nam je razložil sedanj politični in gospodarski položaj. Za vsa pojasnila smo izrekli govorniku zahvalo. Soglasno smo sprejeli sledeče resolucije: 1. Našemu voditelju dr. Korošcu se zahvaljujemo za izborno vodstvo in mu izrekamo popolno zaupanje. 2. Želimo, da se s končanim 14. letom konča ljudska šola. 3. Naj vlada vse stori, da začnejo naše posojilnice izplačevati vloge. 4. Stari pozdrav »Hvaljen Jezus« naj tudi v bodoče ostane med šolsko mladino.

Gornja Radgona. Tu pri nas ob severni meji je zelo živahno. Na prvem mestu omenjamo Leopoldov sejem, ki je bil kot običajno precej živahen. Kramarsko sejmšče na Sp. Grisu je bilo nabito polno od ogromnih množic, ki so prihiteli od blizu in daleč. Na tem sejmu pa se je precej opazilo, da kmetu še vedno primanjkuje denarja, da bi si nabavil najpotrebnejše za zimo, saj je bilo letos celo manj obiskovalcev v primeri s sejmi pred leti. Precej živahno je bilo tudi na živinskem sejmšču. Prignane je bilo 238 glav živine, 138 konj in 100 govedi. Cene goveje živine: volli I. vrste 5—5.50, II. in III. vrste 4.50—5 din, krave 3—4 din, telice 4—4.50 din. Cene so bile tako srednje. Na kramarskem sejmšču so se pojavili tudi žeparji. Šantli Francu, posestnikovemu sinu iz Črešnjave je izginilo v veliki gneči 800 din z listnico iz žepa. Enako je izginilo gospej Cividinovi 200 din. Zadevo preiskujejo orožniki. — V sredo 17. novembra se je poročil tukajšnji občinski tajnik g. Kurbus Fran, vnet prosvetni delavec in vzoren fant, z gđo Šantli Anico, hčerko gornjeradgonskega župana in cerkvenega ključarja iz Črešnjave. Šantli Anica je bila dolgoletna Marijina družbenica in marijiva gospodinja ob boleavi materi. Mladi par je poročil č. g. dekan Franc Gomilšek v domači ženinovi župni cerkvi Sv. Benedikta v Slov. goricah. Novoporočencema želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

Ljutomer. Volitve 19. decembra! Ta odlok smo že dolgo pričakovali. Samo ob sebi razumljivo se nam zdi, da je prišlo do tega odloka. Nekateri ki pa so zelo razburjeni, kajti njihovi dnevi so že preštet. — Nered na železnici. Ko se pelješ zjutraj z vlakom iz Ormoža proti Radgoni, moraš čakati okoli pol ure na glavnem kolodvoru v Ljutomeru. Poleti že še gre, pa pozimi je drugače. Kajti običajno stoje vagoni brez vsake lokomotive in morajo potniki prezebat na svojih prostorih. Potniki se po pravici zgražajo nad tako brezobzirnostjo, ki se vrši nad njimi. Kaj bi le k temu rekli inozemci, ako bi bili deležni takšnih dobrot! — Naše prosvetno društvo bo

duha in plemenitost dobrega in vernega srca. To dvoje je tvorilo v njem tako lep in svetel značaj, da bo ostal za vedno v vrsti naših najboljših in največjih mož. Bil je neumoren delavec za druge, a vedno nesebičen in do dinarja pošten. Raje je sam trpel kakor da bi videl druge trpeti. Zato so ga pa vsi ljubili in mu mnogo stvari zaupali. In če mu je kdo nasprotoval, je to storil, ker mu ni bilo mnogo za poštenost in pravico ter red, ki mora biti, če hočemo, da kje kaj uspeva. Kdor se je ljubezen — tudi ljubezen žanje. Pokojni je je bogato žel ob svojem lepem pogrebu. Še večjo ljubezen naj mu podeli Vsedobri! Župniji pa naj dozori še več tako vernih, izobraženih in nesebičnih mož!

1. december proslavilo s sv. mašo ob 8 in nato v Katoliškem domu. Vabljeni vsi katoliško misleči!

Ljutomer. Doznalo se je in je pričakovati, da se bo v kratkem gradil v našem mestu silno potreben zdravstveni dom. Tukajšnja mestna občina je darovala v višjim privolenjem državnemu erarju v to svrhu lepo stavbišče ob banovinski cesti. Večina tukajšnjega prebivalstva se niti ne zaveda dobrin, ki jih bo prinesel zdravstveni dom, in sicer predvsem za revnejše sloje. Kateri pa poznajo ustroj in smoter zdravstvenih domov, pa že komaj čakajo, da se prične z gradnjo. Saj bo zdravstveni dom nudil v prvi vrsti nadvse potrebne kopeli, katerih tu ni razen plavalšč na prostem, dalje rentgen, prvo pomoč za jetične, ponesrečence itd. Najde se kak človek, ki pravi, naj bi rajši gradili bolnišnico. Res in in je potreba bolnišnice, ker so vse bolnišnice prenapolnjene ter nam veliko bolnikov pošljejo nazaj, češ ni prostora. Pa najprej se moramo zadovoljiti s tem, kar je itak velika pridobitev za Ljutomer; ko pa imamo to, stremimo dalje za ustanovitvijo bolnišnice, za kar sta se pred 11 leti z vso vmeno zanimala naša rojaka dva usmiljena brata. Torej, Ljutomerčani kakor tudi okoličani, prosimo, da se podvirajo merodajni činitelji z gradnjo zdravstvenega doma. — Po letošnjih neznosnih povodnih se opaža sedaj silna potreba reguliranja potokov. Tukajšnji potoki Globetka, Kostanjevica in Ščavnica ter njih pritoki imajo tako vijugaste tokove, kakor menda malokje kak potok, radi česar zastaja odtok vode in preplavlja polja in travnike. Sedaj se pač že opaža zanimanje posestnikov za regulacijo teh potokov. Morda se bodo sedaj zganili te oni posestniki, ki so prej bili nasprotniki ustanovitve vodne zadrage, ki jo je pred tremi leti hotela ustanoviti občina Ljutomer. — Pred nekoliko dnevi so šolarji našli na železniški progi dobesedno razmesarjeno lisice truplo. Kako je prišla lisica pod vlak, je zagonetka. Mogoče so jo podili psi, kar pa tudi ni verjetno, saj imamo vendar pasji kontumac. Lisica je bila povozena od silno drvečega večernega vlaka na Progi Ormož-Ljutomer.

Svetinje pri Ormožu. Ne samo nas Svetinčane, ampak tudi široo javnost bo zanimalo, če zve, kaj je prejel Lovro Petovar in njegova kompanija od apelacijskega sodišča. Zadeva g. Petovarja in tovarišev je ta-le: V dneh 20. do 22. januarja 1936 je izvršil uradni revizor banske uprave revizijo uradnega poslovanja in gospodarstva v občini Ivanjkovci. Revizija je odkrila potvorbe v občinskem blagajniškem dnevniku, katero je glasom lastnega priznanja in protokolarnih izjav prič povzročil član občinske uprave, bivši narodni poslanec in prvak JNS Lovro Petovar, in pri kateri so sodelovali predsednik občine Bogša Alojz, član občinske uprave Janežič Ivan in občinski delovodja Hrčič Avgust. Zaradi tega je državno tožilstvo vložilo proti bivšemu županu Alojzu Bogši, posestniku iz Mihalovcev, ter občinskima odbornikoma Ivanu Janežiču, posest-